

ҚАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ӘДІЛЕТ МИНИСТРИЛІК
БАТЫС ҚАЗАКСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ
ӘДІЛЕТ ДЕПАРТАМЕНТІ
2020 ж. 17 06
ЗАКЛАДАУЩА МЕНДЕСТІСІ ТІРКІЛДЕДІ КИТАА ӘТКӨССІ
№ 9563 - 1926 - Ке № 601К
АГРАРДЫҢ ТАКІЛДЕН СУНІ
2020 ж. 12 09

ҚАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘДІЛЕТ МИНИСТРИЛІК
БАТЫС ҚАЗАКСТАН
ОБЛЫСЫНЫҢ
ӘДІЛЕТ ДЕПАРТАМЕНТІ
000340002393 ЕСН

Казакстан Республикасы
Каржы министрлігі
Мемлекеттік мұлік және жекешелендіру
комитеті Төрағасының
2020 жылғы «1» шауауы №340
бүйрыйымен
БЕКІТІЛГЕН

**«МАХАМБЕТ ӘТЕМІСОВ АТЫНДАҒЫ БАТЫС ҚАЗАҚСТАН
УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
ЖАРҒЫСЫ**

Уральск қаласы, 2020 жыл

ceforat

SK

SG

1. Жалпы ережелер

1. «Д Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті» Коммерциялық емес акционерлік қоғамының осы Жарғысы (бұдан әрі – Қоғам) оның атаяуын, тұрған жерін, Қоғамның үйымдастырылуы және қызмет етуінің құқықтық негіздерін, оның органдарының құрылу реті мен құзыретін, оның қызметінің қайта құрылуы мен тоқтатылуы шартын және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа жағдайларды анықтайтын құрылымдық құжат болып саналады.

2. Қоғам Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 11 қазандығы № 752 «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі жогары окуорындарының кейбір мәселелері туралы» Қаулысына сәйкес құрылды.

3. Қоғамның атаяу:

толық:

1) мемлекеттік тілде – «Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы;

2) орыс тілінде – Некоммерческое акционерное общество «Западно-Казахстанский университет имени Махамбета Утемисова»;

3) ағылшын тілінде: non-profit limited company Makhambet Utemisov West Kazakhstan University ».

Қысқартылған атаяу:

1) мемлекеттік тілде – « М. Өтемісов атындағы БҚУ » КЕ АҚ;

2) орыс тілінде– НАО «ЗКУ им. М. Утемисова»;

3) ағылшын тілінде – NLC «Makhambet Utemisov West Kazakhstan University».

4. Қоғамның атқаруышы органдың тұрған жері: Қазақстан Республикасы, 090000, Батыс Қазахстан облысы Уралск қаласі, Н.Назарбаев д. 162.

5. Қоғамның қызмет мерзімі – шектелмеген.

6. Қоғамның құрылтайшысы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті тұлғасында Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

7. Қоғамның мемлекеттік акцияларды 100% иеленуге және пайдалануга құқығы бар тиісті саладағы уәкілдепті орган - Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі (бұдан әрі -Жалғыз акционер) болып табылады.

Жалғыз акционер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлердің жалпы жиналысы құзыретіне жатқызылатын мәселелерді қарайды және шешімдерді қабылдайды.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетімен келісу бойынша қабылданатын шешімдерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен акционерлердің жалпы жиналысы құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер Жалғыз акционермен дербес қабылданады.

ағылшын

Ж

14

8. Қоғам өз қызметінің негізгі мақсаты ретінде табыс алуды және алынған таза табысты Қоғамның Жалғыз акционері пайдасына бөлуді көзdemейтін коммерциялық емес ұйым болып табылады.

Қоғам коммерциялық ұйым болып қайта құрыла алмайды.

9. Қоғам өз қызметін іске асыруға қаржы тарту мақсатында акциялар шығаруды іске асырады, одан түскен табыс тек кана Қоғамды дамытуға және оның жұмыскерлері мен білім алушылары үшін қажетті жағдай жасауға жұмсалады.

Қоғам акциялар бойынша дивидендтерді төлемейді, артықшылықты акцияларды, туынды және айырбасталымды бағалы қағаздарды шығаруды жүзеге асырмайды.

10. Қоғам өндіретін және (немесе) жүзеге асыратын тауарларға (жұмыстарға, көрсететін қызметтерге) бағаны Қоғам дербес белгілейді.

2. Қоғамның заңдық мәртебесі

11. Қоғам дербес әзірлеген білім беру оку бағдарламаларын жүзеге асыратын, білім алушылар мен профессорлық-окытушылық құрамның арақатынасын, оқуға қабылдау, оқу жүктемесінің, оқу, ғылыми, ғылыми-техникалық, кәсіпкерлік, өндірістік-шаруашылық, инновациялық және әдістемелік қызметтерінің өзіндік нормалары мен нормативтерін колдану тәртібін, еңбекақы төлеу нысандары мен мөлшерін дербес анықтайтын білім беру ұйымы мәртебесіне ие.

12. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес заңдытұлға болып табылады, дербес балансы, банк шоттары бар, өз атынан мүліктік және мүліктік емес жеке құқықтарды алуына және жүзеге асыруына болады, міндеттерді атқара алады, сотта талапкер және жауапкер бола алады.

13. Қоғамның өз атауы мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде жазылған мөрі, штампы, өз атауымен бланкілері және қызметін іске асыруға қажетті өзге реквизиттері бар.

14. Қоғамның өз тауар белгісі және басқа ерекшелік нышаны болуы мүмкін, олардың үлгілерін Қоғамның Басқарушы орган бекітеді және белгіленген тәртіппен тіркеуден өтеді.

15. Қоғам өзінің қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексін, 2003 жылғы 13 мамырдағы «Акционерлік қоғамдар туралы», (бұдан әрі – Зан), 2003 жылғы 2 шілдегі «Бағалы қағаздар нарығы туралы», 2001 жылғы 16 қантардағы «Коммерциялық емес ұйымдар туралы», 2011 жылғы 1 наурыздағы «Мемлекеттік мүлік туралы», 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы», 2011 жылғы 18 ақпандағы «Ғылым туралы», 2015 жылғы 31 казандағы «Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы», 2011 жылғы 1 наурыздағы «Мемлекеттік мүлік туралы», Қазақстан Республикасының басқа

нормативтік-құқықтық актілерін, сонымен қатар осы Жарғыны басшылыққа ала отырып іске асырады.

16. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіpte заңды тұлғалардың жарғылық капиталына қатысуға, филиалдар мен өкілдіктерді құруға құқылы.

Филиалдар мен өкілдіктер Қоғамның Басқару органы (Директорлар кенесі) бекітетін ережелер негізінде әрекет етеді.

17. Қоғам осы Жарғымен белгіленген мақсаттарға сәйкес кәсіпкерлік қызметпен айналыса алады.

18. Қоғам саяси қызметтің кез келген түрлері мен нысандарынан қалыс қалады және саяси партиялар мен діни бірлестіктердің өз қызметіне араласуына жол бермейді. Қоғамда саяси партиялардың, қоғамдық-саяси және діни козғалыстардың идеяларын насиҳаттауға және олардың ұйымдық құрылымдарының құрылуына және қызмет етуіне жол берілмейді.

3. Қоғамның құрылтай құжаттары

19. Қоғамның құрылтай құжаты осы Жарғы болып табылады.

20. Барлық мұдделі тұлғалар Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіп бойынша Қоғам Жарғысымен танысуға құқылы.

4. Қоғам қызметінің мақсаты, мәні және түрлері

21. Қоғам қызметінің мақсаты ұлттық және жалпы адамзаттық құндылыктар, ғылым және тәжірибе жетістіктері негізінде жеке тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіптік шындауга бағытталған сапалы білім алу, оқыту және білім беру үшін, сондай-ақ ғылыми әлеуетті дамыту және зерттемелерді коммерциялау үшін қажетті жағдайлар жасау болып табылады.

Қоғамның білім беру үдерісінің мақсаты халықаралық стандарттарға сай келетін жогары сапалы оқыту болып табылады.

Оқыту келесі сатылар бойынша жүзеге асырылады:

Жалпы орта білім: мектеп

техникалық және кәсіби білім беру: колледж;

жогары білім: бакалавриат;

жогары оку орнынан кейінгі білім: магистратура, докторантурасы;

қосымша білім беру, оның ішінде ғылыми-педагогикалық кадрлар мен мамандардың біліктілігін арттыру және қайта даярлау.

Білім беру қызметі келесі оқыту нысандары бойынша жүзеге асырылады: күндізгі, сонымен қатар қашықтық технологияларды қолданумен оку, дуальды оқыту нысаны және экстернат.

Серик *А* *М*

22. Қоғамда білім беру үдерісі мемлекеттік, орыс, ағылшын және басқа тілдерде қажет болған жағдайда жүзеге асырылады.

23. Қоғам қызметінің мәні жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі, техникалық және кәсіби, орта білімнен кейінгі және кейінгі білім саласындағы білім беру қызметтерін ұсыну болып табылады.

24. Қоғамның негізгі қызмет түрлері:

1) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша кадрлар даярлау, сондай-ақ іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулерді қоса алғанда, ғылыми-техникалық, инновациялық қызметті, ғылыми-зерттеу жұмыстары;

2) білім алушыларды тамақтандырумен, тұрумен, медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз ету;

3) жұмыскерлерді тамақтандырумен, тұрумен, медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз ету;

4) білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

5) спорттық және мәдени-бұқаралық іс-шараларды ұйымдастыру мен өткізу;

6) деңе шынықтыру-сауықтыру іс-шараларын ұйымдастыру мен өткізу, спорттық және шығармашылық секциялар құру;

7) білім беру процесін, зерттеулерді, тәрбиелік және әлеуметтік-мәдени қызметті қамтамасыз ету үшін баспа және полиграфиялық қызметі;

8) халықаралық және республикалық деңгейдегі тұрлі іс-шараларды: білім алушылар мен педагог жұмыскерлер арасында олимпиадалар, жарыстар, конкурстар, конференциялар, семинарлар ұйымдастыру мен оларға қатысу;

9) білім алушыларды запастағы офицерлер бағдарламасы бойынша әскери қызметке даярлау;

10) бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сондай-ақ техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыру;

11) технополистерді, технопарктарді, бизнес-инкубаторларды, инновациялық орталықтарды, технологияларды коммерцияландыру және трансфертеу орталықтарын, жобалау конструкторлық бюrolарын және қызмет бейіні бойынша басқа да құрылымдарды құру;

12) білім мен ғылым жүйесін одан әрі дамытуға және жетілдіруге бағытталған инновациялық әдістерді, оқыту технологиялары мен зерттеулерді әзірлеуге, сынақтан өткізуге және енгізуге қатысу;

13) білім берудің барлық деңгейлері үшін цифрлық интерактивтік білім беру ресурстарын және оқу фильмдерін ұйымдастыру, жасау және дамыту;

14) білім мен ғылымды өндіріспен интеграциялауға қатысу;

15) Қазақстан Республикасының еншілес және басқа да ұйымдары мен шетелдік ұйымдардың қаржы ресурстарын тарта отырып, тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды, инновациялық және инвестициялық жобаларды ұйымдастыру, қаржыландыру, сондай-ақ білім және ғылым саласындағы

Себзін *Ж*

жобаларды венчурлік каржыландырудың тетіктегі мен инфракүрылымын қалыптастыруға қатысу;

16) жеке меншік мұлікті жалға беру және басқару.

25. Егер жекелеген қызмет түрлерін жүзеге асыру үшін уәкілдепті органдардың арнағы рұқсаты (лицензиясы) кәжет болған жағдайда, Қоғам осы қызмет түрлерін белгіленген тәртіппен тиісті рұқсат (лицензия) алғаннан кейін гана жүзеге асырады.

5. Қоғамның құқықтары

26. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес:

1) мемлекеттік жалпыға міндепті білім стандарттарына сәйкес жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметкерлері лауазымдарының біліктілік сипаттамаларын айқындау;

3) профессор-окытушылық құрам мен ғылыми қызметкерлер лауазымдарына конкурстық тағайындау ережесін әзірлеу және бекіту;

4) білім беру қызметтерін көрсету туралы келісімшартының және кәсіптік практиканы өткізуге арналған шарттың нысанын әзірлеу және бекіту;

5) дербес әзірленген оку жүктемесінің нормалары, еңбекакы төлеу нысандары мен мөлшерлері негізінде білім беру қызметін жүзеге асыру;

6) жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру ұйымына қабылдау ережесін әзірлеу және бекіту;

7) жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру ұйымын дамыту бағдарламасын әзірлеу;

8) білім алушыларға «бакалавр» және «магистр» дәрежелерін беру;

9) кәсіптік практиканы ұйымдастыру және өткізу ережесін және практика базасы ретінде ұйымдарды айқындау ережесін әзірлеу және бекіту;

10) жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің типтік ережелеріне сәйкес білім алушыларды аудиторлық демалыс беру және қайта қабылдау қағидаларын әзірлеу және бекіту;

11) білім алушыларға дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы негізінде әскерге шакыру, бала үш жасқа толғанға дейін күтіміне, бала асырап алынуы байланысты академиялық демалыс беру;

12) ішкі тәртіп ережелерін әзірлеу және бекіту;

13) жұмыс оку жоспарлары мен жұмыс оку бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

14) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кредиттік оқыту технологияларын және қашықтықтан оқыту технологияларын енгізу;

15) жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің типтік ережелеріне сәйкес білім алушылардың

Себзін *ЖМ*

ұлгеріміне, аралық және қорытынды аттестациясына ағымдағы бакылау жүргізу;

16) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кадрлардың біліктілігін арттыру және қайта даярлауды қамтамасыз ету;

17) қаржы-шаруашылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету, оның ішінде жабдықтармен жараптандыру;

18) кадрларды кәсіби даярлаудың заманауи түрлерін енгізу;

19) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қаржылық есептілікті ұсынады.

27. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қоғамның құқығы бар:

1) жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру үйімінің эндаумент-қорын құру;

2) бюджеттен тыс қаржыландыру көздері есебінен ғылыми-білім беру қызметі бойынша заңды тұлғалар құру;

3) стартап-компанияларды ашу;

4) жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін қосымша қаржы және материалдық қаражат көздерін тарту;

5) шет мемлекеттерде филиалдар құру.

6. Қоғам мүлкі

28. Қоғамның мүлкі оның қызметін қамтамасыз етуге арналған және оған меншік құқығы тиесілі.

29. Қоғамның мүлкі есебінен қалыптастырылады:

1) Қоғамның акцияларын төлеуге Жалғыз акционер берген мүлік;

2) оның қызметі нәтижесінде алынған кірістер;

3) мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша Қоғамның білім беру қызметін қаржыландыру;

4) Қоғамның ғылыми, ғылыми-техникалық қызметін базалық, гранттық және бағдарламалық-мақсатты қаржыландыру түрінде қаржыландыру;

5) жеке және заңды тұлғалардың, оның ішінде эндаумент-қорлардың қайырымдылық жарналары;

30. Қоғам қызметінің нәтижесінде алынған кірістер тек қана Қоғамды дамытуға және оның қызметкерлері мен білім алушыларына қажетті жағдайлар жасауға пайдаланылады.

31. Қоғамның мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша білім беру қызметін қаржыландыруды заңнамада белгіленген тәртіппен тиісті саладағы уәкілдегі орган жыл сайын бір білім алушыға шаққанда белгіленетін норматив негізінде жүзеге асырады.

32. Қоғамның ғылыми және ғылыми-техникалық қызметін базалық, гранттық және бағдарламалық-мақсатты қаржыландыру түрінде

София

София

каржыландыруды тиісті саладагы уәкілетті орган жыл сайынғы норматив негізінде жүзеге асырады.

33. Қоғам қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен банктік кредиттер алуға құқылы.

7. Жалғыз акционердің құқықтары мен міндеттері

34. Қоғамның Жалғыз акционері:

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасымен және Қоғам Жарғысымен белгіленген тәртіппен Қоғамды басқаруға қатысуға;
- 2) Қоғам қызметі туралы ақпарат алуға, соның ішінде Қоғамның Жарғысында белгіленген тәртіп бойынша Қоғамның Жалғыз акционері ретінде қаржылық есебімен танысуға;

3) орталық депозитарийден немесе номиналды ұстаушыдан оның құнды қағаздарға меншік құқығын растайтын үзінді көшірмелер алуға;

4) Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын шақыруды талап етуге;

5) өз есебінен аудиторлық ұйымның Қоғам аудитін өткізуін талап етуге;

6) Қоғам органдары қабылдаған шешімдерді сот тәртібімен даулауға;

7) Қоғамға өзінің қызметі туралы жазбаша өтінішпен жүргінуге және Қоғам сұратуды алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде дәлелді жауап алуға;

8) Қоғам таратылған жағдайда мүліктің бөлігін иемденуге;

9) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде қарастырылған жағдайларды қоспағанда, Занда белгіленген тәртіппен оның акцияларына айырбасталатын қоғамның акцияларын немесе өзге де бағалы қағаздарын артықшылықпен сатып алуға құқылы.

35. Жалғыз акционер заңнамада және осы Жарғыда көзделген басқа да құқықтарға ие бола алады.

36. Қоғамның жалғыз акционері міндетті:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Қоғамның осы Жарғысымен қарастырылған тәртіппен акцияларды төлеуге;

2) осы акционерге тиесілі акциялардың орталық депозитарийін және нақтылы ұстаушысын Қоғам акционерлерінің тізілімдері жүйесін жүргізу үшін қажетті ақпараттың өзгергені туралы он күн ішінде хабардар етуге;

3) Қоғам немесе оның қызметі туралы қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын озге де құпияны құрайтын ақпаратты жарияламауға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де міндеттерді орындау.

8. Қоғамның, Жалғыз акционердің, Директорлар кеңесінің және Басқарманың жауапкершілігі

Серик - *С.* *М.*

37. Қоғам өз мүлкі шегінде өз міндеттемелері бойынша жауапты болады.

38. Қоғам Жалғыз акционердің міндеттемелері бойынша жауапты болмайды. Жалғыз акционер қоғамның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, өзіне тиесілі акциялар құны шегінде қоғамның қызметіне байланысты шығындар тәуекелін көтереді.

39. Қоғам мемлекеттің міндеттемелері бойынша жауап бермейді, сол сияқты мемлекет оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді.

40. Директорлар кеңесінің мүшелері және Басқарма мүшелері Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда және тәртіппен Қоғам мен жалғыз акционер алдында жауапты болады.

41. Басқарма Төрағасы - Қоғам ректоры Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметіне, мүліктің сақталуына және қоғамдағы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимылды үйымдастыруға дербес жауапты болады.

9. Қоғамның Акциялары

42. Қоғам тек жай акциялар шығарады.

43. Қоғам акцияларын шығару құжатсыз нысанда жүзеге асырылады.

44. Орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде саны туралы шешім қоғамның орналастырылатын (сатылатын) акцияларының саны шегінде орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасын Қоғамның Директорлар кеңесі қабылдайды.

45. Қоғамның орналастырылатын акцияларын төлеуге Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, ақша, мүліктік құқықтар (оның ішінде зияткерлік меншік объектілеріне құқықтар) және өзге де мүлік енгізілуі мүмкін.

Ақшадан басқа өзге мүлікпен ақы төлеу бағалаушы айқындайтын баға бойынша жүзеге асырылады.

46. Қоғамның акцияларын ұстаушының тізілімдер жүйесін қалыптастыруды, жүргізуді және сақтауды тәуелсіз тіркеуші Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырады.

47. Қоғамның акцияларын ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу, сондай-ақ ол бойынша уәкілетті органға ақпарат беру тәртібі Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасымен айқындалады.

48. Қоғам өз акцияларын мемлекеттік тіркеуден кейін орналастырады.

49. Жай акция жалғыз акционерге Заңға сәйкес оның қарауына шығарылатын барлық мәселелер бойынша шешім қабылдау құқығын береді. Жай акция сондай-ақ Жалғыз акционерге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тартылған қоғам таратылған кезде оның мүлкін алуға құқық береді.

sefbnd *SL*

10. Қоғамның жарғылық капиталы

50. Жарғылық капитал қоғамның қызметін қамтамасыз ету үшін құрылады және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қоғам құрылтайшысының акцияларды төлеуі арқылы қалыптастырылады.

51. Қоғамның жарғылық капиталын ұлғайту Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіппен және негіздер бойынша жүргізілуі мүмкін.

11. Ақылы білім беру қызметтерін ұсыну тәртібі

52. Тегін білім беру қызметтерін көрсетумен катар Қоғам Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайши келмейтін жағдайларда және тәртіппен ақылы қызметтер көрсетеді.

Ақылы білім беру қызметтерін іске асыруға байланысты қоғам мен білім алушының, оның ата-анасының немесе заңды өкілдерінің өзара қарым-қатынастары білім деңгейін, оку мерзімдерін немесе академиялық кредиттерді жинақтауды, оку ақысының мөлшерін, өзге де шарттарды айқындайтын шартпен реттеледі.

12. Білім беру процесін ұйымдастыру

53. Білім берудің көп деңгейлі құрылымында қоғам білім берудің мынадай деңгейлерінің білім беретін оку бағдарламаларын іске асырады: негізгі орта және жалпы орта білім беру, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, жоғары, жоғары оку орнынан кейінгі білім беру, қосымша білім беру, бейресми білім беру.

54. Қоғамда мамандарды даярлау мерзімдері мен деңгейі бойынша әртүрлі жоғары оку орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары іске асырылуы мүмкін.

55. Қоғам білім беру бағдарламаларын тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес іске асырады.

56. Қоғам білім алушылардың қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде білуін, сондай-ақ орыс тілі мен білім берудің тиісті деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес шет тілдерін оқыту.

57. Оку үдерісін ұйымдастырудың барлық мәселелері білім беру саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттармен регламенттеледі.

58. Қоғам жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білім беру бағдарламасы бойынша оку үшін білім алушыларды аралық аттестаттаудың нысандарын, тәртібін және кезенділігін тандауда дербес.

59. Қоғамда білім алушыларды қорытынды аттестаттау олардың тиісті білім деңгейін менгеру дәрежесін анықтау мақсатында өткізіледі, оның

еңбекіл *Ж* *Л*

Этижелері бойынша білім туралы құжат беріледі.

13. Таза табысты бөлу

60. Қоғамның коммерциялық емес білім беру үйімі ретіндегі таза табысы (салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер төленгеннен кейін және жалғыз акционер қоғамның есепті жылдағы жаржылық есептілігін белгіленген тәртіппен бекіткеннен кейін) қоғамның иелігінде қалады.

61. Таза табыс қоғамның дамуына және Жалғыз Акционердің шешімімен көзделген қызметкерлер мен білім алушылар үшін қажетті жағдайлар жасауға гана жіберіледі.

62. Қоғамның акциялары бойынша дивидендтерді есептеуге және төлеуге жол берілмейді.

14. Қоғам Органдары

63. Қоғамның органдары:

- 1) жоғары орган – Жалғыз акционер;
- 2) басқару органдары – Директорлар кеңесі;
- 3) атқарушы орган – Басқарма (Ректорат);
- 4) алқалы орган – Ғылыми кеңес;
- 5) Қаржы-шаруашылық қызметті бақылауды жүзеге асыратын орган
Қоғамның қызметі – Ішкі аудит қызметі;

15. Қоғамның Жалғыз акционері

64. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлердің жалпы жиналысының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдерді Жалғыз акционер жеке-дара қабылдайды және ол жазбаша түрде ресімделуі тиіс.

65. Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне мынадай мәселелер жатады:

- 1) Республикалық комиссияның ұсынысы негізінде Басқарма Төрағасын – Қоғам ректорын сайлау (тағайындау), өкілеттік мерзімін анықтау, өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату;
- 2) Басқарма Төрағасы – Қоғам ректорын тәртіптік жауапкершілікке тарту;
- 3) академиялық мәселелер бойынша Басқарма мүшесін тағайындалап, өкілеттік мерзімін белгілеу және оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ оның тәртіптік жауапкершілігі туралы мәселелерді қарастыру;
- 4) Қоғамның Жарғысына өзгертулер мен толықтырулар енгізу немесе оны жаңа редакцияда бекіту;
- 5) корпоративтік басқару Кодексін, және де ондағы өзгерістер мен толықтыруларды бекіту;

еффект

СГ

6) Қазақстан Республикасы Үкіметінің тиісті шешімі негізінде Қоғамды ерікті түрде қайта құру немесе тарату;

7) Қоғамның жарияланған акцияларының санын ұлғайту туралы шешім қабылдау;

8) Директорлар Кеңесінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін анықтау, оның мүшелерін сайлау және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Директорлар Кеңесі мүшелеріне олардың өз міндеттерін орындағаны үшін сыйақы және шығыстарды өтеу мөлшері мен шарттарын айқындау;

9) Қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымды анықтау;

10) жылдық қаржылық есептілікті бекіту;

11) Қоғамға тиесілі барлық активтердің жиырма бес және одан да көп пайзының құрайтын сомада активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы Қоғамның өзге заңды тұлғаларын құруға немесе олардың қызметіне қатысуы не өзге заңды тұлғалардың қатысушыларының (акционерлерінің) құрамынан шығуы туралы шешім қабылдау;

12) Басқарма Төрағасы-Қоғам ректорымен еңбек шартын жасасу;

13) нәтижесінде күны акционерлік Қоғам активтерінің баланстық құнының жалпы мөлшерінің елу және одан да көп пайзының құрайтын мүлікті Қоғам сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) ірі мәміле жасасу туралы шешім қабылдау нәтижесінде оның активтерінің баланстық құнының жалпы мөлшерінің елу және одан да көп пайзының сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле туралы шешім қабылдау;

14) «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 177-бабының 2-тармағына сәйкес Жалғыз акционердің құзыретіне жатқызылған тәйбір мәселелер бойынша шешімдер Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның келісімі бойынша белгіленген тәртіппен қабылданады;

15) Заннамамен және Қоғам Жарғысымен Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелер, шешімдер қабылдау;

Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелердің қындауды директорлар Кеңесі және/немесе атқарушы орган жүзеге асырады.

66. Қоғамның Жалғыз акционерінің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоғамның басқа органдарының, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің құзыретіне беру мәселесі егер Қазақстан Республикасының Заннамасында қарастырылmasa, онда оған жол берілмейді;

67. Заңға сәйкес Қоғам акционерлерінің (Жалғыз акционердің) жылдық жиналышында қаралуы тиіс мәселелерді Қоғамның Жалғыз акционерінің қаруға шығаруына директорлар Кеңесі бастамашылық етеді.

68. Акционерлердің жылдық жалпы жиналышының құзыретіне Заңмен қызылған Қоғамның Жалғыз акционерінің қаруға шығарылатын мәселелер бойынша материалдар:

1) Қоғамның жылдық қаржылық есебі;

2) өткен жылғы жылдық қаржылық есепке аудиторлық есеп;

cebmil

Ж

25

- 3) директорлар Кенесінің өткен қаржы жылындағы Қоғамның таза табысын бөлу тәртібі туралы ұсыныстары;
 - 4) Жалғыз акционердің Қоғам мен оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттеріне етініштерін қараша корытындылары;
 - 5) бастамашының қалауы бойынша өзге де күжаттар.

69. Жалғыз акционер Қоғамның ішкі қызметіне катасты Жарғыда белгіленбекен мәселелер болса, Қоғамның өзге органдарының кез келген шешімінің күшін жоюға күкілі.

16. Қоғамның директорлар Кенесі

70. Қоғамның директорлар Кеңесі Заңмен және осы Жарғымен Жалғыз акционердің күзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда, қоғам қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыралы.

71. Директорлар Кеңесінің айрықша күзыретіне мынадай мәселелер жатады:

- 1) Қоғам қызметінің басым бағыттарын анықтау;
 - 2) жарияланған акциялардың саны шегінде акцияларды орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы шешім қабылдау);
 - 3) Қоғамның орналастырылған акцияларды сатып алуы және олардың сатып алу бағасы туралы шешім қабылдау;
 - 4) Қоғамның директорлар Кеңесінің комитеттерін құру және олар туралы Ережелерді бекіту;
 - 5) Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін алдын ала бекіту;
 - 6) Қоғамның үйымдық құрылымы мен штат санын бекіту;
 - 7) Басқарма Төрағасы – Қоғам ректоры лауазымына үміткер тұлғаларды нақтыладап саралау және оны Республикалық комиссияның қарауына калыптастырып ұсыну;
 - 8) Қоғам Басқармасы мүшелерінің сандық құрамын, олардың өкілеттік мерзімін анықтау және Басқарма мүшелерін сайлау (Басқарма Төрағасы - Қоғам ректоры және академиялық мәселелер бойынша Басқарма мүшесін қоспағанда), сондай-ақ олардың өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату және тәртіптік қуапкершілікке тарту;
 - 9) Басқарма Төрағасы – ректордың, Қоғам Басқармасы мүшелерінің және бухгалтердің лауазымдық айлықақыларының мөлшерін және еңбекақы мен сыйақы беру шарттарын анықтау;
 - 10) қызметтің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін анықтау, оның мен мүшелерін тағайындау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, ішкі аудит қызметі қызметкерлерінің жұмыс тәбін, еңбек ақы төлеу мен сыйақы беру мөлшері мен шарттарын айқындау;
 - 11) корпоративтік хатшыны тағайындау, оның өкілеттік мерзімінде, оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ корпоративтік

шының лауазымдық жалакысының мөлшерін және сыйакы шарттарын айқындау;

- 12) аудиторлық ұйымның, сондай-ақ Қоғамның акцияларын төлеуге берілген не ірі мәміленің мәні болып табылатын мүліктің нарықтық құнын бағалау жөніндегі бағалаушының қызметіне ақы төлеу мөлшерін айқындау;
- 13) Қоғамның ішкі құжаттарының жіктеуішін бекіту;
- 14) Қоғамның ішкі қызметін реттейтін құжаттарды (Қоғам қызметін ұйымдастыру мақсатында Қоғам Басқармасы қабылдайтын құжаттарды қоспағанда), оның ішінде аукциондар өткізу және қоғамның бағалы газдарына жазылу шарттары мен тәртібін белгілейтін ішкі құжатты бекіту;
- 15) филиалдар мен өкілдіктер құру және жабу туралы шешімдер айылдау және олар туралы Ережелерді бекіту;
- 16) Қоғамның акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) және одан да көп пайызын басқа занды тұлғалардың сатып алуы (иеліктен ыгаруы) туралы шешім қабылдау;
- 17) акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он және одан да көп пайызы қоғамға тиесілі занды тұлға акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналышының құзыретіне жататын қызмет жүзелері бойынша шешімдер қабылдау;
- 18) Қоғамның міндеттемелерін оның меншікті капиталы мөлшерінің он және одан да көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайту;
- 19) Қоғам немесе оның қызметтік, коммерциялық немесе Занмен корғалатын өзге де күпияны құрайтын қызметі туралы ақпаратты айқындау;
- 20) Занға сәйкес Қоғамның Жалғыз акционері қабылдайтын ірі мәмілелерді қоспағанда, ірі мәмілелердің жасалуына Қоғамның мүдделілігі бар мәмілелерді жасау туралы шешім қабылдау;
- 21) Қазақстан Республикасының Заннамасында айқындалған мерзімде Қоғамның даму жоспарын және Қоғамның атқарушы органды дайындаған және ұсынған даму жоспарының орындалуы жөніндегі есепті бекіту;
- 22) Қоғамның әкімшілік шығындарына, оның ішінде еңбекақы төлеу және сыйлықақы беру тәртібі бойынша мониторинг жүргізу және бақылауды ұйымдастыру;
- 23) профессор-оқытушылар құрамы мен ғылыми қызметкерлердің лауазымдарына конкурстық тағайындау қағидаларын бекіту;
- 24) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру үйіміна қабылдау қағидаларын бекіту;
- 25) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқу үшін ақы төлеу мөлшерлерін бекіту;
- 26) білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттардың нысанын және оларды толтыруға қойылатын талаптарды бекіту;
- 27) академиялық құрылымдың бөлімшелерді құру және тарату туралы шешімдерді қабылдау;

Себінід

С.

28) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру үйімінің эндаумент-корын құру туралы шешім қабылдау;

29) шет мемлекеттерде Қоғамның филиалдарын құру туралы шешім қабылдау;

30) Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатпайтын, Заңда және Қоғамның Жарғысында көзделген өзге де мәселелер.

72. Директорлар Кеңесінің Қоғамның Жарғысына сәйкес оның аткаруышы органының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға, сондай-ақ Жалғыз акционердің шешімдеріне қайшы келетін шешімдер қабылдауға құқығы жоқ.

73. Қоғамның директорлар Кеңесі мүшелерінің саны бес адамнан кем болмауы тиіс. Директорлар Кеңесі мүшелері санының кемінде отыз пайызы тәуелсіз директорлар болуға тиіс. Басқарма Төрағасынан басқа мүшелері директорлар кеңесіне сайланған алмайды.

74. Директорлар Кеңесінің мүшелігіне кандидаттардың жоғары оқу орны және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы тиісті құзыреттеріне, Жалғыз акционер мен Қоғам мұддесінде директорлар Кеңесінің тиімді жұмысын ұйымдастыру және міндеттерін орындау үшін қажетті іскерлік және/немесе салалық ортадағы білімге, біліктілікке және он жетістіктерге ие болуы тиіс. Директорлар Кеңесінің тәуелсіз мүшелері Заң талаптарына сәйкес желуі тиіс.

75. Директорлар кеңесі:

1) лауазымды адамдар мен акционерлер деңгейінде ықтимал мұдделер жеткізуғынан, оның ішінде қоғамның меншігін заңсыз пайдалануды және мұдделілік бар мәмілелерді жасау кезінде теріс пайдалануды қадағалау және үзүндігінше жоюға;

2) қоғамдағы корпоративтік басқару тәжірибесінің тиімділігін бақылауды өзеге асыруға міндетті.

76. Директорлар Кеңесі өзінің жабық отырысын өткізу туралы шешім қабылдауға құқылы, оған тек директорлар Кеңесінің мүшелері ғана қатысады.

77. Егер Қоғамның Жарғысында Директорлар кеңесінің төрағасы оның шелері арасынан Директорлар Кеңесі мүшелерінің жалпы санының көпшілік үзүмен жасырын дауыс беру арқылы сайланады.

78. Директорлар Кеңесінің Төрағасы болмаған жағдайда оның акцияларын Директорлар кеңесінің шешімі бойынша Директорлар кеңесі шелерінің бірі жүзеге асырады.

79. Директорлар Кеңесінің отырыстары тоқсанына кемінде бір рет ырылады.

80. Қазақстан Республикасының Заңнамасында және осы Жарғыда ілленген тәртіппен директорлар Кеңесінің төрағасы:

1) Қоғамның директорлар Кеңесінің жұмысын ұйымдастырады;

Бекітілген *Ж.С.*

2) Қоғамның директорлар Кеңесінің отырыстарын шақырады және оларға төрағалық етеді, отырыстарда хаттама жүргізуді ұйымдастырады, хаттамага қол қояды;

3) Заннамага, осы Жарғыға және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес өзге де функцияларды жүзеге асырады.

81. Директорлар Кеңесінің отырысы директорлар Кеңесі Төрағасының немесе Қоғам Басқармасының бастамасы бойынша не қоғамның талап етуі бойынша шақырылуы мүмкін.:

1) Жалғыз акционердің;

2) Директорлар Кеңесінің кез келген мүшесі;

3) Қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйым;

4) Ішкі аудит қызметі.

82. Директорлар Кеңесінің отырысын шақыру туралы талап директорлар Кеңесінің Төрағасына директорлар Кеңесі отырысының ұсынылатын күн тәртібі бар тиісті жазбаша хабарлама жіберу арқылы қойылады.

83. Директорлар кеңесінің төрағасы отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда бастамашы көрсетілген талаппен Басқармаға жүгінуге құқылы, ол Директорлар кеңесінің отырысын шақыруға міндетті.

84. Директорлар кеңесінің отырысын Директорлар кеңесінің Төрағасы немесе Басқарма шақыру туралы талап түсken күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей шақыруы тиіс.

85. Директорлар кеңесінің отырысы аталған талапты ұсынған тұлғаның міндettі түрде шақырылуымен өткізіледі.

86. Директорлар кеңесінің отырысын өткізу туралы жазбаша хабарламалар отырыстың күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдарды қоса бере отырып, отырыс өткізілетін күнге дейін жеті күнтізбелік күннен кешіктірілмей Директорлар кеңесінің мүшелеріне жіберілуі тиіс.

87. Директорлар кеңесінің отырысын өткізу туралы хабарламада отырыстың өткізілетін күні, уақыты және орны, оның күн тәртібі туралы мәліметтер болуға тиіс.

88. Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі отырыска қатыса алмайтын немесе видео-конференц байланысы арқылы күн тәртібі бойынша қатыса алмайтын жағдайда, күн тәртібі бойынша жазбаша хабарлама жіберу арқылы үыс бере алады.

89. Директорлар кеңесінің мүшесі Қоғамның басқармасына оның Директорлар кеңесінің отырысына қатыса алмайтыдығы туралы алдын ала хабардар етуге міндettі.

90. Директорлар кеңесінің отырысын өткізу үшін кворумы Директорлар кеңесі мүшелері санының кемінде жартысын құрайды және Директорлар кеңесі мүшелерінің қатыспағаны (олардың жазбаша түрде берілген дауыстары болған ескеріле отырып айқындалуы мүмкін).

91. Егер Директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы саны алдыңғы тармақта берілген кворумға жету үшін жеткіліксіз болған жағдайда, Директорлар

Себейіл *Ж* 66

кесесі Жалғыз акционердің қарауына Директорлар кеңесінің жаңа мүшелерін сайлау (тагайындау) туралы мәселені шығаруға міндетті.

92. Директорлар Кеңесінің әрбір мүшесі бір дауыска ие. Директорлар кеңесінің шешімдері, егер Қазақстан Республикасының заңнамасында басқаша көзделмессе, отырысқа қатысып отырган Директорлар кеңесі мүшелерінің жай көпшілік дауысымен қабылданады.

93. Дауыстар саны тең болған жағдайда Директорлар кеңесі төрағасының нәмесе Директорлар кеңесі отырысында төрағалық етуші тұлғаның дауысы шешуші болып табылады.

94. Университеттің мұддесі бар ірі мәмілелер жасау туралы шешім оның жасалуына мұдделі емес Директорлар кеңесі мүшелерінің жай көпшілік дауысымен қабылданады. Егер мұндай мәмілені жасасуға мұдделі емес Директорлар кеңесі мүшелерінің саны Директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы санының жартысынан кемін құраса, оны жасасу туралы шешімді Жалғыз акционер қабылдайды.

95. Қоғамның нәтижесінде құны Қоғамға активтерінің құнының 25% - шынан (жиырма бес пайзызынан) асатын мүлікті Қоғам иеліктен шығаратын (неліктен шығаруы мүмкін) мәмілені жасауды қажет болған жағдайда Жалғыз акционерге алдын ала келісу үшін Директорлар кеңесі барлық қажетті тұлғаттарды міндетті түрде жібереді.

96. Директорлар кеңесінің шешімдері Директорлар кеңесінің қарауына шығарылған мәселелер бойынша сырттай дауыс беру арқылы қабылдануы мүмкін.

Сырттай дауыс беру Директорлар кеңесін шакыруға бастамашылық сауға құқығы бар тұлғалардың бастамасы бойынша откізіледі. Сырттай дауыс беруді өткізу туралы талап Директорлар Кеңесінің төрағасына (ал ол сырттай дауыс беруді өткізуден бас тартқан жағдайда – Ректоратқа) жазбаша беріледі және дауыс беруге қойылған нақты және біркелкі тұжырымдалған сұрақ (тарды) қамтуы керек.

Қоғам қызметіндегі аса маңызды, түйінді, стратегиялық мәселелері бойынша шешімдерді сырттай дауыс беру арқылы қарауға және қабылдауға берілмейді.

97. Директорлар кеңесінің ашық тәртіппен өткізілген отырысында ғанаған шешімдер хаттама түрінде рәсімделеді. Хаттама отырыс өткізілген кезең бастап үш күн ішінде жасалуы және оған төрағалық еткен тұлға мен Директорлар кеңесінің Корпоративтік хатшысы қол қоюы тиіс және сондай-ақ мәліметтерді қамтиды:

- 1) Қоғамның атқарушы органдың толық атауы және орналасқан жері;
- 2) отырысты өткізу күні, уақыты және орны;
- 3) отырысқа қатысқан тұлғалар туралы мәліметтер;
- 4) отырыстың күн тәртібі;

5) дауыс беруге қойылған мәселелер және Директорлар кеңесі оның күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша Директорлар кеңесінің

Бекітіл

Ж

11

әрбір мүшесінің дауыс беру нәтижесін көрсете отырып, олар бойынша дауыс беру корытындылары:

6) қабылданған шешімдер:

7) Директорлар кеңесінің шешімі бойынша өзге де мәдіметтер

98. Сырттай дауыс беру арқылы қабылданған Директорлар кеңесі стырыстарының хаттамалары мен шешімдері, сондай-ақ кол қойылған бюллетенъдер (оның ішінде жарамсыз деп танылған бюллетенъдер) Қоғамның мұрагатында сакталады.

99. Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесі мүшесінің талап ету бойынша оған Директорлар кеңесі отырысының хаттамасын және сырттай шауды беру жолымен қабылданған шешімдерді танысу үшін беруге және көмексесе оған Қоғамның үәкілетті қызметкерінің қолымен және Қоғам мөрімен расталған хаттамадан үзінді-көшірмені және шешімдерді беруге міндетті.

100. Директорлар кеңесінің отырысына катыспаған немесе Қоғамның
Директорлар кеңесі қабылдаған шешімге қарсы дауыс берген Директорлар
кеңесінің мүшесі Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның
шарғысында белгіленген тәртіпті бұза отырып, сотқа шағымдануға куқылы.

101. Жалғыз акционер, егер аталған шешіммен Қоғамның және (немесе) жалғыз акционердің күкіктары мен заңды мүдделері бұзылған болса, Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғам Жарғысының талаптарын бұза отырып қабылданған Директорлар кеңесінің шешіміне сот тәртібімен шығым жасауға күкілы.

102. Аса манызды мәселелерді қарau және Директорлар кеңесінің ұсынымдарын дайындау үшін Қоғамда Директорлар кеңесі анықтайтын қызмет бергіттары бойынша Директорлар кеңесінің комитеттері күрылуы мүмкін.

Директорлар кеңесінің шешімімен Директорлар Кеңесі тиісті бейінді Комитеттің отырысында алдын ала қаралмай қарауға болмайтын мәселелердің бесі айқындалады.

Директорлар кеңесі шешімінің жобасы бейінді Комитеттің оң жорытындысын алмаған жағдайда, мұндай шешім Директорлар кеңесі түшелерінің жалпы санының білікті көпшілігімен ғана қабылдануы мүмкін.

Директорлар кеңесінің комитеттері Директорлар кеңесінің мүшелерінен
нақты комитетте жұмыс істей үшін қажетті кәсіби білімі бар
зрапышылардан тұрады.

Директорлар кеңесі комитеттерін құру және олардың жұмыс істеу тәртібі, сандық саны, сондай-ақ сандық құрамы Директорлар кеңесі бекітетін екінші кеңесінің комитеті туралы ережеде белгіленеді.

17. Қоғам Басқармасы

103. Қоғамның ағымдағы қызметін басқаруды Қоғамның атқарушылары – Басқарма (Ректорат) жүзеге асырады. Қоғам Басқармасын Басқармаларасы - Қоғам ректоры баскарады.

104. Баскарма Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде және осы Жарғыда Қоғамның басқа органдарының және оның лауазымды тұлғаларының құзыретіне жатқызылмаған Қоғам қызметінің кез-келген мәселелері бойынша шешім қабылдауға құқылы, оның ішінде:

- 1) Қоғамның ұйымдастыру құрылымы мен штат санын әзірлейді және Директорлар кеңесіне бекітуге ұсынады;
 - 2) Директорлар кеңесі бекіткен штат санын ескере отырып, Қоғамның штаттық кестесін бекітеді;
 - 3) Қоғамның барлық қызметкерлері орындауға міндettі шешімдер шығарады және нұсқаулар береді;
 - 4) Директорлар кеңесі бекітетін құжаттарға жатпайтын, Қоғамның қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданатын құжаттарды бекітеді;
 - 5) Қоғамның даму жоспарын және оның орындалуы туралы есептерді әзірлейді және Директорлар кеңесіне бекітуге ұсынады;
 - 6) Қоғамның ішкі қызметінің өндірістік мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды;
 - 7) Қоғамға тиесілі барлық активтердің он пайызына дейінгі мөлшерде активтердің бір бөлігі мен бірнеше бөліктерін беру арқылы Қоғамның басқа заңды тұлғаларды құруға және олардың қызметіне қатысу туралы шешімдер қабылдайды;
 - 8) Ғылыми кеңестің шешімі негізінде мемлекеттік жалпыға міндettі білім беру стандарттарына сәйкес жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын бекіту;
 - 9) Жалғыз акционердің және Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша жеткізу үшін жатпайтын Қоғам қызметін қамтамасыз етудің өзге де мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.
 - 10) жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білім мазмұнын теке тілдес мемлекеттік жалпыға міндettі білім беру стандарттарына сәйкес келетін шартармен өз алдына анықтау.
105. Басқарма Жалғыз акционердің және Директорлар кеңесінің міндеттерін орындауға міндettі.
106. Басқарма мүшелері өздеріне жүктелген міндettterді адаптациялық орындауы Қоғам мен Жалғыз акционердің мүдделерін мейлінше жоғары дәрежеде жеткізу үшін тәсілдерді пайдалануы тиіс.
107. Басқарма мүшесінің өзге де функциялары, құқықтары мен міндettterін Республикасының заңнамасымен, осы Жарғымен, сондай-ақ енбек мен анықталады. Қоғам атынан Басқарма Төрағасы – Қоғам ректорымен шартына Жалғыз Акционердің шешімі бойынша уәкілетті тұлға қол Басқарма мүшелерімен енбек шартына Директорлар кеңесінің шешімі Басқарма Төрағасы – Қоғам ректоры қол қояды.
108. Басқарма мүшесі басқа ұйымдарда Директорлар Кеңесінің шартына жумыс істеуге құқылы.
- Басқарма отырыстарына айна кемінде бір рет шақырылады.

Себейіл *Ж* *25*

110. Басқарма шешімдері қатысып отырған мүшелердің көшілік дауысымен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда Басқарма Төрағасы – Қоғам ректоры дауыс берген шешім қабылданады. Басқарма отырысы, егер оған Басқарма мүшелерінің жалпы санының кемінде 2/3 қатысса, занды болып саналады.

18. Басқарма Төрағасы – Қоғам Ректоры

111. Қоғамның ағымдағы қызметін Басқарма Төрағасы – Қоғам ректоры басқарады.

112. Басқарма Төрағасы – Қоғам ректоры Жалғыз акционердің және Директорлар Кеңесінің шешімдерін орындаиды, колданыстағы заңнамамен және Қоғамның Жарғысымен Қоғамның басқа органдары мен лауазымды тұлғаларының құзыретіне жатқызылмаған Қоғам қызметінің кез келген мәселелері бойынша шешімдер қабылдауға құқылы.

113. Басқарма Төрағасы – Қоғам Ректоры:

1) Жалғыз акционердің және Директорлар кеңесінің шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады;

2) үшінші тұлғалармен қатаинастарда Қоғам атынан сенімхатсыз әрекет етеді;

3) үшінші тұлғалармен қатаинастарда Қоғамның атынан өкілдік ету құқығына сенімхат береді;

4) Қоғам қызметкерлерімен және Қоғамның Ішкі аудит қызметімен, Корпоративтік хатшымен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес енбек және басқа да шарттарды Қоғам атынан жасайды, өзгертелі және бұзады.

5) Қоғамның атқарушы органдың, Корпоративтік хатшысының және Ішкі аудит қызметінің құрамына кіретін қызметкерлерді қоспағанда, Қоғам қызметкерлеріне көтермелеу шараларын қолданады және тәртіптік жазалар қолданады;

6) филиалдар мен өкілдіктердің басшыларын тағайындаиды, сондай-ақ шарды атқаратын қызметтерінен босатады;

7) басқару органдары бекіткен ережелерге, Қоғамның штаттық кестесіне сәйкес Қоғам қызметкерлерінің лауазымдық айлықақыларының, дербес үстемеақылардың және жалақыларына қосымша ақының мөлшерін, материалдық көмек көрсету тәртібін белгілейді, атқарушы органдың, Корпоративтік хатшының және Қоғамның Ішкі аудит қызметінің құрамына кіретін қызметкерлерді қоспағанда, Қоғам қызметкерлері сыйлықақыларының мөлшерін анықтайды;

8) өзі болмаған жағдайда өз міндеттерін орындауды атқарушы органдар мен мүшелерінің біріне жүктейді;

9) атқарушы органдар мүшелері арасындағы міндеттерді, сондай-ақ шаралар мен жауапкершілік салаларын бөледі;

10) Қоғамның жұмыс режимін белгілейді;

Сабиров *Ж*

- 11) Қоғамның ағымдағы және перспективалық жоспарларының орындалуын қамтамасыз етеді;
- 12) Жалғыз акционер алдында Қоғамның жұмысы үшін жауапты;
- 13) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Директорлар кеңесінің алдында есеп береді;
- 14) Қоғамның банктік және басқа да шоттарын ашады;
- 15) өз құзыреті шегінде бұйрықтар шығарады, Қоғамның филиалдары (өкілдіктері) туралы ережені қоспағанда, Қоғамның құрылымдық бөлімшелері туралы ережелерді бекітеді;
- 16) Басқарма отырыстарын шақырады және қарау үшін қажетті материалдарды ұсынады;
- 17) Қоғам қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданған ішкі құжаттарды бекітеді;
- 18) Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған Қоғамның жоспарларын әзірлеуді қамтамасыз етеді;
- 19) сыйайлас жемқорлыққа карсы іс-қимыл мен алдын алу бойынша жұмысты ұйымдастырады және осы жұмысқа жеке жауап береді;
- 20) Қазақстан Республикасының заңнамасына және еңбек шартына сәйкес қызметтік және өзге құпия болып табылатын мәліметтерді таратпауға Қоғам жүргізетін ақпараттық қауіпсіздік саясаты үшін дербес жауапты болады;
- 21) Қоғамның Жалғыз акционерінің және Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатпайтын қоғам қызметінің өзге де мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.
- 22) атқарылған жұмыс туралы халық алдында есеп беру кездесулерін өткізеді;
- 23) жыл сайын Стратегиялық жоспар және даму жоспары бойынша басқару органдарының алдында есеп береді, сондай-ақ оқу жылы аяқталғаннан кейін жұртшылықпен, оның ішінде ата-аналармен, білім алушылармен, жұмыс берушілермен, ғылыми-педагогикалық жұртшылық және бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдерімен білім беру, ғылыми-зерттеу және тәрбие қызметі мәселелері бойынша, сондай-ақ бюджет қаражатын жұмсау, бюджеттен тыс қаражатты тарту және жұмсау және қаржы-шаруашылық қызметі бойынша есептік кездесулер өткізеді;
- 24) білім беруді басқарудың ақпараттық жүйесінің (жоғары технологиялық ақпараттық-білім беру ортасының, оның ішінде веб-сайт, ақпараттық-білім беру порталы, кредиттік оқыту технологиясын берудің автоматтандырылған жүйесі, ақпараттық-білім беру ресурстарының жиынтығы) Ұлттық білім беру деректер қорымен біріктірілген, кең жолақты және жоғары жылдамдықты интернетке қол жетімділігі бар тармақталған компьютерлік жөлнің жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;
- 25) білім беру саласындағы уәкілдегі орган бекіткен әкімшілік деректер нысандарының толықтығына, дұрыстығына және уақытылы толтырылуына жауапты болады.

Д.Семесов *Ж.М.Мурзин*

19. Қоғамның лауазымды тұлғалары

114. Қоғамның Директорлар кеңесінің және атқарушы органдының мүшелері Қоғамның лауазымды тұлғалары болып табылады.

Атқарушы органдың мүшелері:

- 1) өздеріне жүктелген міндеттерді Қоғамның мүдделерін неғұрлым жоғары дәрежеде көрсететін тәсілдерді пайдалана отырып адаптациялық орындарды;
- 2) Қоғам мүлкін жеке мақсатта пайдаланбауға немесе оның осы Жарғыға және Директорлар кеңесінің шешімдеріне қайшы пайдаланылуына жол бермеуге тиіс;
- 3) тәуелсіз аудит жүргізуі қоса алғанда, қаржылық есептіліктің бухгалтерлік есебі жүйелерінің тұтастығын қамтамасыз етеді;
- 4) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Қоғамның қызметі туралы акпараттың ашылуын және берілуін бақылайды;
- 5) Егер қоғамның ішкі құжаттарында өзгеше белгіленбесе, Қоғамның қызметі туралы акпараттың күпиялышыбын, оның ішінде Қоғамда жұмыс токтатылған сәттен бастап үш жыл ішінде сақтайды.

115. Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелері:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының, Қоғамның Жарғысы және Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес хабардарлық, ашықтық мәденинде, Қоғам мүддесінде әрекет етеді;

2) корпоративтік мәселелер бойынша объективті тәуелсіз пікір шыгарады;

116. Қоғамның лауазымды тұлғалары:

- өз өкілеттіктерінің шенберінде әрқашан әрекет етуге және осындай өкілеттіктерді олар берілген мақсаттарда ғана пайдалануға тиіс.;
- акционерлік қоғаммен және акционерлермен, сондай-ақ басқа да әдемі тұлғалармен мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін іс-әрекеттерден тулақ болуға тиіс.
- акционерлік қоғамды басқарудағы рөліне байланысты ұсынылатын түшінші тұлғалардан өзі үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктерді қабылдамауды тиіс;

Дархан - 85 12

Ғылыми кеңес өз қызметінде Қазақстан Республикасының заңнамасын, оку орнының Ғылыми кеңесі қызметінің үлгілік ережелерін, Қоғамдың басшылықта алады.

120. Ғылыми кеңесті Басқарма Төрағасы – Қоғам ректоры басқарады.

121. Ғылыми кеңестің дербес құрамы Басқарма Төрағасының – Қоғам орнының бұйрығымен бекітіледі.

122. Ғылыми кеңес өз құзыреті шегінде келесі қызметтерін жүзеге асады:

1) ғылыми, оку, әдістемелік және тәрбие жұмысы бойынша мәселелердің шешімдерін қабылдау;

2) оку-зертханалық және ғылыми-зертханалық базаны дамытудың көрсеткіштерін қарастыру;

3) профессорлық-окытушылық және ғылыми құрамға ғылыми атақтар мәселелерін қарастыру;

4) ішкі тәртіп ережелерін қарау және бекіту;

5) оку-тәрбие үдерісін ұйымдастырудың барлық мәселелері бойынша көрсеткіштердің шешімдерін қабылдау;

6) Университеттің Стратегиялық даму жоспарын жүзеге асыруға қарастырылады; мәселелердің шешімдерін қарастыру;

7) Университеттің әлеуметтік тенденциялық дамуының негізгі мәселелерін шешімдерін қабылдау;

8) Университеттің өткен оку жылындағы қызметінің қорытындысын анықтауды;

9) Қоғамның оку, ғылыми-зерттеу және тәрбие жұмыстары туралы мәселелердің шешімдерін қарастыру;

10) Қоғам құрамына кіретін басқа құрылымдық бөлімшелердің қызметі туралы есептерді қарау;

11) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес қарастырылады; жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын Қоғам құрамасына бекіту үшін қарастыру;

12) Қоғам қызметіне қатысты және ұжымдық шешімді талап ететін басқа мәселелердің шешімдерін қарастыру.

123. Ғылыми кеңестің отырысы бекітілген жұмыс жоспарына сәйкес ғылыми кеңестің отырыстары жоспардан тыс өткізіледі.

Қажет болған жағдайда Ғылыми кеңестің отырыстары жоспардан тыс өткізіледі.

124. Ғылыми кеңесте талқыланатын мәселелердің шешімдерін қабылданған шешімдердің орындалуын бақылау, тәжірибелі қарыту және кенес жұмысының нысандары мен әдістерін жетілдіру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу үшін оның мүшелері қатарынан Басқарма Төрағасының – Қоғам Ректорының бұйрығымен 3 жыл мерзімге ғалым хатшы тағайындалады.

leffit

125. Фылыми Кеңестің отырыстарына материалдарды уақтылы және
шындау және Фылыми кеңестің іс-қағаздарын жүргізу жауапкершілігі
шыға жүктеледі.

21. Қоғамның ішкі аудит қызметі

126. Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды жүзеге асыру
ішкі аудит қызметі құрылуы мүмкін.

127. Ішкі аудит қызметінің қызметкерлері Директорлар кеңесі мен
ның Басқармасына сайланада алмайды.

128. Ішкі аудит қызметі тікелей Директорлар кеңесіне бағынады және өз
туралы есеп береді. Қоғамның ішкі аудит қызметінің міндеттері мен
шарттары, құқықтары, жауапкершілігі және жұмыс тәртібі Директорлар
бекіткен Қоғамның ішкі аудит қызметі туралы ережемен анықталады.

Қоғам мен Ішкі аудит қызметінің қызметкерлері арасындағы еңбек
жардамасы Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасымен, осы Жарғымен,
ішкі аудит қызметі туралы ережемен және еңбек шарттарымен реттеледі.

129. Ішкі аудит қызметі Директорлар кеңесінің шешімі бойынша
надады.

130. Ішкі аудит қызметі Қоғамның Ішкі аудит қызметі туралы Ережеге
оның қаржы-шаруашылық қызметін, Қоғамның атқарушы органды мен
шымдық бөлімшелерінің іс-әрекеттерін бақылауды жүзеге асыратын Қоғам
ның болып табылады. Қоғамның Ішкі аудит қызметі туралы ережені
Қоғамның Директорлар кеңесі бекітеді.

131. Ішкі аудит қызметі Директорлар кеңесінің қарауына шығарылған
желелер бойынша қорытынды дайындайды.

132. Ішкі аудит қызметі қызметкерлерін тағайындау тәртібі, сыйақы
шарттары мен шарттары Қоғамның Директорлар кеңесінде бекітіледі.

22. Қаржылық есеп

133. Қоғамның бухгалтерлік есебін жүргізу және қаржылық есептілігін
шасау Қазақстан Республикасының Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік
туралы заңнамасына, Қоғамның Директорлар кеңесі бекітетін Халықаралық
қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес жасалған есеп саясатына сәйкес
шүзеге асырылады.

134. Жылдық қаржылық есептілік бухгалтерлік балансты, кірістер мен
шығыстар туралы есепті, ақша қозғалысы туралы есепті, меншікті капиталдағы
аэгерістер туралы есепті, түсіндірме жазбаны қамтиды.

135. Қоғам жыл сайын қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-
ресурсында шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілікті, ал еншілес

еңбек

(ұйымдары) болмаған жағдайда шоғырландырылмаған жылдықтық есептілікті және аудиторлық есепті уәкілетті орган белгілеген деңгээлде және мерзімдерде жариялауға міндетті.

Ірі мәміле және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәміле туралы
жат қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес жылдық
тылық есептілікке түсіндірме жазбада ашылады, сондай-ақ белгіленген
тарға сәйкес акционер мен инвесторлардың назарына жеткізіледі.
Кесінде қоғам белсенділері мөлшерінің он және одан да көп пайызы
сына мүлік сатып алынатын не иеліктен шығарылатын мәміле туралы
жат мәміле тараптары, мәміленің мерзімдері мен шарттары, тартылған
жалардың қатысу үлестерінің сипаты мен көлемі туралы мәліметтерді,
тәй-ақ мәміле туралы өзге де мәліметтерді қамтуы тиіс.

136. Қоғамның жылдық қаржылық есептілігі оны Жалғыз акционердің шығарған күнге дейін 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешіктірмей Қоғамның Директорлар кеңесінің алдын ала бекітуіне жатады. Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін түпкілікті бекітуді Жалғыз акционер жүргізеді.

137. Қоғам Қоғамның атқарған қызметіне жыл сайынғы аудит жүргізуге мәдениетті. Қоғамның аудиті Директорлар Кеңесінің, аткаруышы органның тұстамасы бойынша Қоғам есебінен не Жалғыз акционердің талабы бойынша Қоғам есебінен жүргіzlуі мүмкін, бұл ретте ол аудиторлық ұйымды дербес мәдениеттауға құқылы. Жалғыз акционердің талабы бойынша аудит жүргіzlген мәддайда қоғам аудиторлық ұйым сұратқан барлық қажетті күжаттаманы (материалдарды) беруге міндетті. Егер қоғамның атқарушы органы қоғамның мәржылық есептілігіне аудит жүргізуден жалтарса, аудит кез келген мүдделі ғанаңың талап-арызы бойынша сот шешімімен тағайындалуы мүмкін.

138. Қоғамның статистикалық есебі мен есептілігі Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес жүзеге асырылады.

139. Басқарма Төрағасы - Қоғам ректоры жыл сайын белгіленген мерзімде Директорлар кеңесіне Қоғамның бес жылға арналған Даму жоспарын ұсынады, бұл ретте бірінші жоспарлы кезең толық жазылған (өрістетілген) түрде, қалған жылдар біріктірілген (жынытық) түрде жылдар бойынша бөле отырып ұсынылады.

140. Қоғам қызметінің мақсаттары мен нәтижелерінің көрсеткіші Жалғыз акционердің бекітілген стратегиялық жоспары негізінде әзірленеді және бекітіледі.

141. Қазақстан Республикасының заңнамасында қоғамның қаржылық есептілігін жариялау тәртібі мен нысандарына қойылатын қосымша талаптар көзделуі мүмкін.

24. Қоғамның ақпаратты жария етуі

142. Қоғам Занға және осы Жарғыга сәйкес Жалғыз акционерге өзінің
қызметі туралы Қоғамның жалғыз акционерінің мүдделерін қозғайтын

жетты хабарлайды. Жалғыз акционерге ақпарат беретін, жылдық қаржылық тілік пен аудиторлық есептерді шығаратын Қоғамның бұқаралық ақпараттары Қоғамның корпоративтік интернет-ресурсы болып табылады.

143. Жалғыз акционердің талап етуі бойынша Қоғам Жалғыз акционерге көзделген құжаттардың көшірмелерін ұсынуға міндetti.

144. Жалғыз акционер ақпарат алу мақсатында Қоғамның аткаруышына жазбаша түрде өтініш жасайды. Қоғам Жалғыз акционерге талап етін ақпаратты (талап етілген құжаттардың көшірмелерін) өтініш жасаған кезең бастап отыз күнтізбелік күн ішінде беруге міндetti.

145. Қоғам өзінің келесі корпоративтік оқиғалары туралы ақпараттың акционердің назарына жеткізуге міндetti:

1) Қоғамның корпоративтік басқару кодексіне сәйкес олар туралы ақпараттың акционердің назарына жеткізілуі тиіс мәселелердің тізбесі бойынша Қоғамның акционер мен Директорлар кеңесі қабылдаған шешімдер және қолданған шешімдердің орындалуы туралы ақпарат;

2) Қоғамның акциялар шығаруы және уәкілетті органның Қоғамның қағаздарын орналастыру қорытындылары туралы есептерді, Қоғамның қағаздарын өтеу қорытындылары туралы есептерді бекітуі, уәкілетті Қоғамның бағалы қағаздарының күшін жоюы;

3) Қоғамның ірі мәмілелерді және жасалуына Қоғам мүдделі мәмілелердің анықтауы;

4) Қоғам активтерінің бес және одан да көп пайзының құрайтын сомаға Қоғамның мүлкін кепілге (қайта кепілге) беруі;

5) Қоғамның меншікті капиталы мөлшерінің жиырма бес және одан да көп пайзының құрайтын мөлшерде қарыз алуы;

6) Қоғамның қызметтің қандай да бір түрлерін жүзеге асыруға қарастырылған лицензиялардың қолданылуын тоқтата тұру немесе тоқтату;

7) Қоғамның заңды тұлға құруға қатысуы;

8) Қоғам мүлкін тәркілеу;

9) баланстық құны Қоғам активтерінің жалпы мөлшерінің он және одан да көп пайзының құрайтын Қоғамның мүлкін жоюға әкеп соққан төтенше тағы мән-жайлардың туындауы;

10) Қоғамды және оның лауазымды тұлғаларын әкімшілік алкершілікке тарту;

11) сотта корпоративтік дау бойынша іс қозғау;

12) Қоғамды мәжбүрлеп қайта ұйымдастыру туралы шешімдер;

13) осы Жарғыға, сондай-ақ Қоғамның бағалы қағаздарын шығару мүспектісіне сәйкес Жалғыз акционердің мүдделерін қозғайтын өзге де мүдделерінің түрлерін анықтауы;

14) Қоғам қызметтік немесе коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратқа Қоғам қызметкерлерінің тізімін міндetti түрде жүргізуі қамтамасыз етеді.

deftar

SL

146. Қоғамның қызметіне қатысты құжаттары Қоғамның орналасқан жері бойынша оның қызметінің бүкіл мерзімі ішінде сақталуға тиіс.

147. Мынадай құжаттар сақтауға жатады:

1) Қоғамның Жарғысы, Қоғамның жарғысына енгізілген өзгерістер мен толықтырулар;

2) Жалғыз акционердің шешімдері және олар бойынша материалдар;

3) жалғыз құрылтайшының шешіміне енгізілген өзгерістер мен толықтырулар;

4) Қоғамды занды тұлға ретінде мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы қуәлік(анықтама);

5) Қоғамның белгілі бір қызмет түрлерімен айналысуға және (немесе) белгілі бір іс-әрекеттер жасауға арналған лицензиялары;

6) Қоғамның өз балансында тұрған (болған) мүлікке құқығын растайтын құжаттар;

7) Қоғамның бағалы қағаздарын шығару проспектілері;

8) Қоғамның бағалы қағаздары шығарылымын мемлекеттік тіркеуді, бағалы қағаздардың күшін жоюды растайтын құжаттар, сондай-ақ уәкілетті органға ұсынылған Қоғамның бағалы қағаздарын орналастыру қорытындылары туралы есептерді бекіту;

9) Қоғамның филиалдары мен өкілдіктері туралы ереже;

10) Директорлар кеңесі отырыстарының хаттамалары (сырттай отырыстарының шешімдері) және бюллетенъдер (оның ішінде жарамсыз деп танылған бюллетенъдер), материалдар, бірақ Директорлар кеңесінің күн тәртібіндегі мәселелер;

11) Басқарма Төрағасының - Қоғам ректорының бұйрықтары;

12) болған жағдайда корпоративтік басқару кодексі.

Өзге құжаттар, оның ішінде Қоғамның қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес белгіленген мерзім ішінде сақталады.

25. Қоғамда білімалушыларды қабылдау және шығару тәртібі

148. Қоғамда оқуға азаматтарды қабылдауды және тіркеуді Қоғам білім саласындағы тиісті саланың уәкілетті органының нормативтік құжаттарына тәжірибелі жағдайларда дербес жүзеге асырады.

149. Қоғамда оқуға орта, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар Қазақстан Республикасының азаматтары, шетел азаматтары және азаматтығы жоқ адамдар қабылданады (жалпы орта білім, техникалық және мәдениеттік білім).

Қоғамда оқуға шетелдік азаматтар мен азаматтығы жоқ адамдар Қазақстан Республикасының заннамасында, сондай-ақ Қазақстан Республикасы сертификациялаган халықаралық шарттарда белгіленген тәртіппен қабылданады.

edibek

С.Ж

150 Білімалушыны қабылдау кезінде Қоғам оған және (немесе) оның ата-анасына (немесе басқа занды өкілдеріне) Қоғамның Жарғысымен, білім беру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиялармен және білім беру процесін ұйымдастыру мен қабылдау тәртібін реттейтін өзге де құжаттармен қамтамасыз етеді.

151. Қоғам қабылдаған құжаттарды қабылдауды және азаматтарды окуға беруді ұйымдастыру үшін қабылдау комиссиясы құрылады.

152. Қабылдау комиссиясының негізгі міндепті – оқытуудың барлық сандарындағы білімалушылар контингентін қалыптастыру.

153. Қоғам білім беру саласындағы тиісті уәкілетті органға білім алушыларды қабылдаудың барысы туралы акпаратты және білім туралы тиісті нысандың уәкілетті органы белгілеген нысандар мен мерзімде қабылдау туралы қорытынды есептерді ұсынады.

154. Қоғам мен білімалушының, оның ата-анасының және басқа занды өкілдерінің арасындағы қарым-қатынас білім беру қызметтерін көрсетуге ғалған шартпен реттеледі.

155. Қоғамнан білімалушылар келесі негіздер бойынша шығарылуы мүмкін:

- 1) өз еркімен;
 - 2) қайтыс болуына байланысты;
 - 3) басқа білім беру үйімінде оқуды жалғастыруға ауысына байланысты;
 - 4) мемлекеттік қорытынды аттестаттауда қанағаттанарлықсыз баға алған, сандай-ақ академиялық үлгерімі үшін;
 - 5) корпоративті этика кодексін, Жарғы мен Ішкі тәртіп ережелерді бұзғанын;
 - 6) білімалушының бас бостандығынан айыруға немесе оқуды жалғастыру мүмкіндігін жоққа шыгаратын басқа жазаға сот үкімі занды күшіне енген тауда;
 - 7) оку шартында көзделген шарттарды бұзғаны үшін;
 - 8) академиялық демалыстан босатылуына байланысты;
 - 9) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген де себептер бойынша.
156. Қоғам ректорының бұйрығымен құрылымдық бөлімше басшысының қызын (факультет деканының (колледж директоры)) ұсынысы бойынша студенттер қарылады.

26. Білім беру процесіне қатысушылардың құқықтары мен міндептері

157. Қоғамдағы қызметкерлер мен білімалушылардың құқықтары мен міндептері қолданыстағы заңнамамен, осы Жарғымен және Ішкі тәртіп ережелерімен анықталады.

158. Қоғам білімалушылармен оку туралы келісім-шарт жасасуға міндепті, оңда тараптардың құқықтары мен міндептері қарастырылған.

Ж.М.С.

Ж.М.С.

159. Қоғамдағы білімалушылардың құқығы бар:

- 1) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес сапалы білім алу;
- 2) жеке оқу жоспарларына, қысқартылған оқу бағдарламаларына сәйкес білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары шенберіндегі оқыту;
- 3) ЭПК сәйкес элективті курсарды таңдау (элективті пәндер каталогы);
- 4) қосымша білім беру қызметтерін ақылы негізде алу;
- 5) Қоғамды басқаруга қатысу;
- 6) қалпына келтіру және бір оқу орнынан екіншісіне, бір мамандықтан екіншісіне, мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқытудың ақылы негізінен немесе оқытудың бір түрінен екінші түріне ауысу;
- 7) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес академиялық демалыс;
- 8) сабактан бос уақытында окудуың жұмыспен ұштасу;
- 9) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әскери жобадан кейінге қалдыру;
- 10) адамның қадір-қасиетін құрметтеу;
- 11) өз пікірі мен сенімін еркін білдіру;
- 12) Қоғамдағы ақпараттық ресурстарды ақысыз пайдалану, окулықтармен, оқу-әдістемелік құралдармен қамтамасыз ету;
- 13) спорт, оқу, акт залдарын, кітапхана мен компьютерлік сыйныптарды тегін пайдалануға;
- 14) окудағы, гылыми және шығармашылық қызметтегі жетістіктері үшін көтермелей және марапаттау;
- 15) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбек саласындағы ахуал туралы ақпарат алу;
- 16) жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша қоғамдық көліктерде (таксиден басқа) женілдіктер;
- 17) белгіленген тәртіппен жатақханаларда орындар беру.

160 Қоғам білімалушылары міндетті:

- 1) таңдаған мамандығы бойынша теориялық білім, практикалық дағдылар мен заманауи зерттеу әдістеріне ие болуға;
- 2) оқу жоспарлары мен оқу бағдарламаларын уақытында орындауға;
- 3) өз денсаулығына қамқорлық жасау, рухани және физикалық өзін-өзі жетілдіруге ұмтылуға;
- 4) осы Жарғының, Қоғамның Ішкі тәртіп ережелерінің және оқыту туралы көлісімнің талаптарын сақтауға;

161. Студенттер алдындағы міндеттемелерді орындағаны үшін Қоғамның білімалушылары қатарынан шығарғанға дейін тәртіптік шаралар қолданылуы мүмкін.

162. Қоғам мемлекеттік тапсырыс бойынша оқыған күндізгі түлектерді жұмысқа орналастыруға көмектеседі.

163. Қоғам занды тұлғалармен жасалған келісімдер негізінде дайындаған түлектер келісім (келісім-шарт) талаптарына сәйкес жұмысқа жіберіледі.

164. Студенттердің құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ сабак кестесі келісім-шарт және (немесе) қоғамның ішкі ережелерімен реттелуі мүмкін.

165. Қоғамның профессорлық-оқытушылық құрамы мен ғалымдары құбылы:

1) кәсіптік қызмет үшін жағдай жасау;

2) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын сақтай отырып, педагогикалық қызметті ұйымдастырудың әдістері мен формаларын еркін тандау;

3) Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес біліктілігін арттыру;

4) Қоғамның алқалы басқару органдарының жұмысына қатысу;

5) педагогикалық қызметтегі жетістіктер үшін материалдық және моральдық ынталандыру, ордендер мен медальдар, құрметті атақтар, белгілер мен сертификаттар;

6) өздерінің кәсіби ар-намысы мен қадір-қасиетін қорғау;

7) Қоғамның атқарушы органының бүйрықтары мен нұсқауларына шағым жасау.

166. Қоғамның профессорлық-оқытушылық құрамы:

1) өзінің кәсіби құзыреті саласында тиісті теориялық және практикалық белтім мен оқытушылық дағдыларға ие болуы;

2) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес көрсетілетін білім беру қызметтерінің сапасын қамтамасыз етуге;

3) білімалушыларды жоғары адамгершілік рухында тәрбиелеу;

4) білімалушылардың зерттеу мәдениетін, ғылыми және практикалық ғылыми нормаларын, кәсіби құзыреттіліктерін, шығармашылық қабілеттерін дамыту;

5) өзінің кәсіби шеберлігін үнемі жетілдіруге;

6) кемінде бес жылда бір рет аттестаттаудан өтуге;

7) педагогикалық этика нормаларын сақтауға;

8) білімалушылар мен олардың ата-аналарының ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге,

167. Әкімшілік қолдау, өндіріс және көмекші персоналдың құқықтары мен міндеттері Ишкі тәртіп ережелермен және лауазымдық нұсқаулықтармен аныкталады.

168. Ата-аналардан және басқа занды өкілдерден қоғамнан балаларының мінез-құлқы және білім беру шарттары туралы ақпарат алуға құқығы бар.

27. Білімді ағымдық бақылау жүйесі, аралық және қорытынды аттестаттау

169. Білімнің ағымдық бақылау жүйесін, аралық және қорытынды аттестаттау жүйесін, оларды жүзеге асырудың нысаны мен тәртібін білім беру

сертиф

82

7

саласындағы тиісті саланың уәкілетті органының нормативтік құжаттарына
айшы келмейтін шарттармен қоғам дербес аныктайды.

28. Қайта даярлау және біліктілігін арттыру ғылыми-педагогикалық кадрлар мен мамандар

170. Қоғам белгіленген тәртіпте түзетілуі мүмкін мамандарды даярлау бағыттарының жіктеуіші бойынша қайта даярлауды жүзеге асырады.

171. Фылыми-педагогикалық кадрлар мен мамандардың қайта даярлауда және олардың біліктілігін арттыру фылыми-педагогикалық кадрлар мен мамандардың біліктілігін арттыру немесе қайта даярлауды жүзеге асыратын ұйымдарда, сондай-ақ басқа жоғары оку орындарында және алдыңғы қатарлы фылыми-білім беру орталықтарында біліктілігін арттыруға және тағылымдамадан өтуге жіберіледі.

172. Фылыми-педагогикалық кадрлар мен мамандарды қайта даярлау, олардың біліктілігін арттыру мемлекеттік тапсырыс бойынша да, жеке және занды тұлғалармен келісімшарт негізінде де жүзеге асырылады.

29. Фылыми қызмет

173. Фылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық және технологиялық жұмыстарды (қызметтерді) орындау фылыми-зерттеу институттарында, орталықтарда, зертханаларда, кафедралардың фылыми топтарында жүзеге асырылады. Құрылымдық фылыми бөлімдер бекітілген жоспарларға немесе келісімшарттарға сәйкес зерттеу жұмыстарының сапасы мен мерзімдерінің сақталуына жауап береді.

Қоғам жеке және заңды тұлғаларды келісімшарт негізінде ғылыми, ғылыми, техникалық, тәжірибелік-өндірістік жұмыстарды орындау үшін тартады.

174. Фылыми қызметтің маңызды міндеттері:

- жаратылыстану, әлеуметтік, гуманитарлық, техникалық және педагогикалық ғылымдардың мәселелері бойынша іргелі зерттеулер жүргізу;
 - нарықтық экономика дамуының өзекті мәселелерін шешуге арналған қолданбалы зерттеулер;
 - ғылыми инфрақұрылымды жаңғыруту және әрі қарай дамыту;
 - маңызды әлеуметтік-экономикалық мәселелерді шешу үшін зерттеулер мен әзірлемелер нәтижелерін іске асыруды жеделдету;
 - білім беруді дамыту мен жетілдірудің маңызды ғылыми мәселелерін шешуге қатысу;
 - ғылыми және педагогикалық кадрларды даярлауға қатысу, Қоғамның профессорлық-окытушылық куррамының біліктілігін арттыруға көмек көрсету;

- ғылыми-зерттеу нәтижелерін оку процесінде белсенді пайдалану арқылы мемандарды даярлауға қатысу;
 - Қоғамның студенттерін, магистранттарын, докторанттарын және жас галымдарын бизнесі басқаруда оқыту;
 - әлемдік нарықта құрылған жоғары технологиялық өнімдерді енгізу мақсатында халықаралық ғылыми-техникалық ынтымақтастықты дамыту;
 - Қоғамға шетелдік зияткерлік әлеуеттің ағынын арттыру;
 - конференциялар, симпозиумдар, дөңгелек үстелдер және басқа ғылыми шаралар өткізу;
 - Қоғамның ғылыми қызметін ұйымдастырушылық, нормативтік, адистемелік, ақпараттық-аналитикалық, метрологиялық және жарнамалық-жарнамалық арқылы қамтамасыз ету;
 - ғылыми және білім беру қызметінде құрылған зияткерлік өншікке Қоғамның мүліктік күкірткышын күкірткышы қорғау және қорғау;
 - Қоғамның ғылыми және технологиялық әзірлемелерін коммерцияландыру стратегиясын іске асыру;
 - Қоғамға бюджеттік және бюджеттен тыс қаржы ресурстарын тарту бойынша экономикалық және ұйымдастырушылық шараларды әзірлеу және іске асыру.

175. Халықаралық ғылыми-техникалық ынтымактастық саласында. Көлемнің

- халықаралық бөлімдерді, оқу және ғылыми орталықтар мен зертханаларды, инновациялық және ғылыми-технологиялық парктер мен кәсіпорындарды түруға қатысады;
 - бірлескен зерттеулер жүргізеді;
 - халықаралық ғылыми-техникалық бағдарламалар мен жобаларды ұйындауга және іске асыруға қатысады;
 - бірлескен зерттеулер жүргізу үшін мамандармен алмасуды жүзеге асырады;
 - халықаралық ғылыми конференцияларды, симпозиумдар мен семинарларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысады.

176. Қоғам өзінің ғылыми, зерттеу және өндірістік қызметін ғылыми-техникалық өнімдерге сұранысты ескере отырып жоспарлайды. Қоғамның ғылыми бағыттарын Ғылыми көзес қалыптастырады.

177. Қоғамдағы зерттеулер мен әзірлемелерді үйымдастырушылық жамтамасыз етуді ғылыми-техникалық кеңес (FTK) жүзеге асырады, оның қызметі FTK туралы ережемен реттеледі.

178. Фылыми жұмысты орындауға профессорлық-оқытушылар құрамы, фылыми қызметкерлер, әкімшілік-басқарушылық құрам, оқу-тәрбиелік қамтамасыз ету қызметкерлері, докторанттар, магистранттар, студенттер мен оқушылар, Қоғамның және басқа да ұйымдар мен мекемелердің қатысы мүмкін.

Қоғамның ғылыми қызметшілери катысушылар қауіпсіздік шараларына сәйкес келетін, олардың жеке сипаттамаларына толық сәйкес келетін және ғылыми

процестің жоғары сапасын қамтамасыз ететін ғылыми зерттеулер жүргізу әдістері мен құралдарын тандауға құқылы.

179. Іргелі және қолданбалы ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық технологиялық жұмыс оқу процесіне тығыз байланысты, мамандарды даярлау үшін материалдық-техникалық және интеллектуалдық базаны қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырылады.

180. Қоғам қажетті жағдайларды ұсынады:

Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін;

Ғылыми конференциялар мен семинарларды ұйымдастыру үшін;

Ғылыми зерттеу материалдарын жариялау.

30. Қоғамның халықаралық қызметі

181. Қоғам халықаралық ынтымақтастықты Қазақстан Республикасының заңнамасы және халықаралық шарттар негізінде жүзеге асырады.

182. Қоғам шетелдік білім, ғылым, мәдениет үйымдарымен, халықаралық үйымдармен және қорлармен тікелей байланыс орнатады, озық тәжірибелі зерттеу және тарату, білім беру қызметтерінің экспортын кеңейту мақсатында ынтымақтастық туралы келісімдер жасайды.

183. Қоғам шетелдік серіктестермен оқу, әдістемелік, ғылыми және техникалық ақпараттармен алмасады, сыртқы нарықта ғылыми және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ілгерілетуге көмектеседі, білімалушылар, оқытушылар мен зерттеушілердің халықаралық алмасу бағдарламаларына қатысады, халықаралық үкіметтік емес үйымдарға (қауымдастықтарға) кіреді. білім беру саласында, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сыртқы экономикалық қызметпен айналысады.

31. Жұмыс уақыты және еңбек қатынастары

184. Қоғамның жұмыс тәртібі Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес анықталады.

185. Қоғам еңбек шартының негізінде, сондай-ақ қоғаммен қатынастарды реттейтін өзге де нысандар негізінде қажетті қызметкерлер санын жалдауға құқылы.

186. Қоғам қызметкерлерге Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген барлық әлеуметтік-экономикалық құқықтардың берілуіне кепілдік береді.

187. Әр қызметкердің еңбек кірісі оның жеке еңбек салымымен анықталады, жұмыстың түпкілікті нәтижелерін ескере отырып, максималды мөлшермен шектелмейді.

188. Қоғам қызметкерлерге еңбекақы төлеу нысандары мен жүйелерін дербес анықтайды.

eeffzif.

— Sh — G

189. Қоғамның қызметкерлері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес әлеуметтік және медициналық сақтандыруға және әлеуметтік қамсыздандыруға жатады.

190. Қоғам барлық жұмысшыларға қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге міндettі және қызметкерге жаракат немесе денсаулығына келтірілген басқа да зиян үшін келтірілген зиян үшін занда белгіленген тәртіpte жауап береді.

32. Қоғамның филиалдары (өкілдіктері)

191. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен Қоғам занды тұлғалар болып табылмайтын филиалдар (өкілдіктер) құруға және олар туралы ереженің негізінде Қоғамның атынан және оның атынан әрекет етуге құқылы.

192. Қоғам филиалдардың (өкілдіктердің) меншікті каражаты есебінен негізгі және айналымдағы активтерге ие, олар филиалдың жеке балансында және тұтасымен Қоғамның бухгалтерлік балансында көрсетіледі.

193. Филиалдардың (өкілдіктің) қызметін басқаруды Басқарма төрағасы, Қоғам ректоры тағайындаған адамдар жүзеге асырады. Филиалдар мен өкілдіктердің басшылары Қоғам берген сенімхат негізінде әрекет етеді.

194. Филиалдардың (өкілдіктердің) құрылымын, штат кестесін және штат кестесін Басқарма төрағасы - Қоғам ректоры бекітеді.

195. Филиал қызметкерімен Қоғам атынан еңбек шартын филиал директоры қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен жасайды.

196. Филиалдардың қызметкерлері Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында белгіленген тәртіппен аттестаттаудан өтеді.

33. Қоғамды қайта құру және тарату

197. Қоғам Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де негіздер бойынша қайта ұйымдастырылуы немесе таратылуы мүмкін.

198. Қоғамды қайта құру және тарату тәртібі Заңнамамен және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерімен реттеледі.

199. Қайта ұйымдастырылатын Қоғамның мұліктік құқықтары мен міндettтері жаңадан құрылған занды тұлғаға өтеді: бірігу, қосылу және қайта құру кезінде - беру актісіне сәйкес, бөлінген және бөлінген жағдайда - бөлу балансына сәйкес.

Откізу актісі мен бөлу балансында қайта ұйымдастырылған Қоғамның ың барлық кредиторлары мен дебиторларына қатысты барлық міндettемелерінің, соның ішінде тараптар дауласқан міндettемелердің

ееткілі -

ЖС

күккүйткүү мирасқорлығы туралы ережелер болуға тиіс.

200. Қоғам таратылған кезде оның мүлкін тарату комиссиясы заңнамада белгіленген тәртіппен таратады.

201. Жалғыз акционер таратылатын Қоғамның білімалушыларының басқа білім беру ұйымдарындағы оқу жылын аяқтауы бойынша шаралар қабылдауға міндетті.

202. Қоғам таратылған кезде кредиторлармен есеп айырысудан кейін қалған мүлік Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімінде көрсетілген тұлғага берілуі керек.

34. Қорытынды ережелер

203. Жалғыз акционер мен Қоғам арасындағы барлық қатынастар осы Жарғымен, Қоғамның ішкі тәртіп күжаттарымен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен реттеледі.

204. Акционер, Директорлар кеңесі мүшелері және атқарушы орган арасындағы Қоғам қызметіне байланысты келіспеушіліктер, егер оларды шешу мүмкін болмаса, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сот тәртібімен шешіледі.

205. Осы Жарғы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тіркелген күнінен бастап күшіне енеді. Қоғамның жарғысына өзгертулер мен толықтырулар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен енгізіледі.

206. Егер осы Жарғының ережелерінің кез келгені жарамсыз болса, бұл Жарғының басқа ережелеріне әсер етпейді.

207. Осы Жарғыда көзделмеген барлық басқа жағдайларда, Қоғам өз қызметінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік күккүйткүү тілдерінің ережелерін басшылыққа алады.

Комитет төрағасы

Б. Тәшенов

sevən - *B.T.* *J*